

Van Wil Pörteners
ID-nummer WBL-1085923975-221
Onderwerp Actualisatie Beleidsnota Reserves en Voorzieningen

**Beleidsnota 2018: Reserves en Voorzieningen
Waterschapsbedrijf Limburg
(per 1-1-2018)
Geactualiseerd per 16 december 2020**

Het algemeen bestuur van Waterschapsbedrijf Limburg besluit 16-12-2020,

Als uitwerking van artikel 14 van de Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie Waterschapsbedrijf Limburg,

vast te stellen:

De geactualiseerde Beleidsnota 2018: Reserves en Voorzieningen Waterschapsbedrijf Limburg

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Kader	4
2.1	Wettelijk kader	4
2.2	Waterschapsbesluit.....	4
2.3	Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie.....	4
2.4	Onderscheid reserves en voorzieningen	5
2.5	Functies reserves en voorzieningen	6
	Minimum en maximumposities reserves en voorzieningen.....	7
3	Beleid ten aanzien van reserves.....	7
3.1	Algemeen.....	7
3.2	Algemene reserves	8
3.3	Egalisatiereserves (nvt voor WBL).....	8
3.4	Overige bestemmingsreserves	8
4	Beleid ten aanzien van voorzieningen	9
4.1	Algemeen.....	9
4.2	Indeling voorzieningen	9
5	Rente reserves en voorzieningen	10
6	Slotbepaling	10

1 INLEIDING

In het Waterschapsbesluit zijn richtlijnen opgenomen voor de reserves en voorzieningen.

De richtlijnen voor de reserves en voorzieningen zijn voor Waterschapsbedrijf Limburg opgenomen in artikel 14 van de 'Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie Waterschapsbedrijf Limburg'.

Reserves en voorzieningen worden vaak in één adem genoemd, maar hebben beiden een ander karakter. Reserves hebben een meer bestuurlijk karakter. Reserves ontstaan, worden ingesteld, gevoed of verminderd op basis van besluiten van het Algemeen Bestuur. De vorming, voeding, opheffing en onttrekking vindt plaats door middel van resultaatsbestemming. Op grond van de regelgeving worden de reserves onderscheiden naar algemene reserves, bestemmingsreserves voor tariefseglisatie en overige bestemmingsreserves.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat voorzieningen een kostenkarakter hebben en gevormd worden voor specifieke kostenposten, verplichtingen, verliezen of risico's waarvan het moment van optreden en de omvang van de kosten nog niet exact vaststaan.

Voorzieningen worden gevoed door dotaties die ten laste van de exploitatie worden gebracht.

Het voorgeschreven beleid ten aanzien van reserves en voorzieningen is op grond van genoemd artikel 14 uitgewerkt in de Beleidsnota Reserves en Voorzieningen.

Eens in de vier jaar, of eerder indien daar aanleiding voor is, bijvoorbeeld bij wijziging van wet- of regelgeving, wordt nagegaan of het vastgestelde beleid nog actueel is.

De actualisatie van het financieel beleid heeft geleid tot het opstellen van een aparte Beleidsnota Reserves en Voorzieningen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 behandelt het wettelijk kader en de definities en functies van reserves en voorzieningen. In hoofdstuk 3 en 4 worden de aanwezige reserves en voorzieningen van Waterschapsbedrijf Limburg toegelicht. Hoofdstuk 5 gaat in op de manier waarop Waterschapsbedrijf Limburg in haar financiering voorziet en de rentetoe rekening over de reserves en voorzieningen.

2 KADER

2.1 Wettelijk kader

Het wettelijk kader ten aanzien van reserves en voorzieningen is geregeld in artikel 4.50 tot en met 4.55 van het Waterschapsbesluit. In deze artikelen zijn de belangrijkste regels opgenomen ten aanzien van de vorming van reserves en voorzieningen.

In artikel 14 van de Verordening 'Beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschapsbedrijf Limburg' is omschreven wat het beleid van Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) met betrekking tot reserves en voorzieningen moet inhouden. Deze beleidsnota is een uitwerking van dat artikel.

2.2 Waterschapsbesluit

In het Waterschapsbesluit wordt in artikel 4.52, 4.54 en 4.55 ingegaan op de begrippen reserves en voorzieningen.

In artikel 4.52 worden de reserves onderscheiden naar:

- algemene reserves;
- bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie, waaronder wordt verstaan reserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de belastingtarieven en niet specifiek besteed dienen te worden (niet van toepassing bij WBL);
- overige bestemmingsreserves.

Ingevolge artikel 4.54 worden voorzieningen gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum aanwezige risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, indien het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

In artikel 4.55 wordt met betrekking tot de voorzieningen de volgende rubricering aangehouden:

- voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen;
- voorzieningen voor baggeren en saneren van waterlopen (niet van toepassing bij WBL);
- voorzieningen voor overige onderhoudswerkzaamheden;
- voorzieningen voor sale and lease back-overeenkomsten (niet van toepassing bij WBL);
- voorzieningen voor claims van ingezetenen en bedrijven (niet van toepassing bij WBL);
- overige voorzieningen.

Per voorziening wordt daarbij de aard, reden en gewenste omvang, evenals de toevoegingen en onttrekkingen afzonderlijk toegelicht.

2.3 Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie

In 2017 heeft het Algemeen Bestuur de 'Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie Waterschapsbedrijf Limburg' (verordening ex artikel 108 Waterschapswet) vastgesteld. Deze verordening heeft betrekking op het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie van

Waterschapsbedrijf Limburg. Voor de nota Reserves en Voorzieningen is artikel 14 van deze verordening van belang waarvan de tekst luidt:

Artikel 14 weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen

1. Het beleid omtrent het weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen omvat in ieder geval:
 - a. een beschrijving van de risico's die het waterschapsbedrijf loopt;
 - b. de weerstandscapaciteit van het waterschapsbedrijf, zijnde de middelen en mogelijkheden van het waterschapsbedrijf om niet begrote kosten en risico's te dekken;
 - c. het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, reserves, de weerstandscapaciteit of anderszins;
 - d. de vorming en besteding van reserves;
 - e. de vorming en besteding van voorzieningen;
 - f. de berekening en verwerking van rente over de reserves en de voorzieningen.
2. Als element van het in het eerste lid onder d bedoelde onderdeel reserves wordt voor de reserves die onderdeel uitmaken van de algemene reserves en voor de bestemmingsreserves per reserve ingegaan op de aard, reden en gewenste omvang.
3. Als element van het in het eerste lid onder e bedoelde onderdeel voorzieningen wordt per voorziening ingegaan op de aard, reden en gewenste of noodzakelijke omvang.
4. Nadere toelichting en uitwerking van dit artikel vindt plaats in de beleidsnota Reserves en Voorzieningen en de Kadernota Risicomanagement Waterschapsbedrijf Limburg.

2.4 *Onderscheid reserves en voorzieningen*

In het Waterschapsbesluit worden de begrippen reserves en voorzieningen nader gedefinieerd en toegelicht. Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is onder meer van belang omdat reserves worden gerangschikt onder het eigen vermogen en voorzieningen onder het vreemd vermogen. Aan een voorziening kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat het Algemeen Bestuur een besluit kan nemen over mogelijk een andere aanwending van de reserve.

Algemene- en bestemmingsreserves

Reserves worden omschreven als vermogensbestanddelen die zijn aan te merken als eigen vermogen en die bedrijfseconomisch gezien vrij zijn om te besteden. De vorming en voeding van reserves geschiedt uitsluitend op basis van resultaatbestemming door besluiten van het Algemeen Bestuur. De reserves worden onderscheiden in algemene reserves en bestemmingsreserves.

- *Algemene reserves*
De algemene reserves zijn reserves die primair dienen als weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's. De minimale omvang van de algemene reserve is mede afhankelijk van de mogelijke risico's en berekende waarde voor: kans van risico maal financieel gevolg.
- *Bestemmingsreserve*
Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan door het Algemeen Bestuur een bepaalde bestemming is gegeven en die daarom niet voor andere doeleinden mag worden gebruikt.

Stille reserves

De boekwaarde is de waarde waartegen activa en ook wel passiva op de balans zijn opgenomen. Voor veel balansposten is de boekwaarde gelijk aan de werkelijke waarde. Bijvoorbeeld een banktegoed van 100 euro is ook werkelijk dat bedrag waard.

Bij een aantal bezittingen kan de boekwaarde fors afwijken van de werkelijke waarde. Dit kan het geval zijn bij onder meer vastgoed (gebouwen). Vastgoed kan bijvoorbeeld (nagenoeg) zijn afgeschreven, maar in het economisch verkeer nog wel een aanzienlijke waarde hebben.

Indien bezittingen meer waard zijn dan de boekwaarde is sprake van een stille reserve, die niet op de balans tot uitdrukking komt. Omdat deze activa doorgaans duurzaam aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden en bovendien ook niet snel zijn te verkopen, blijven de stille reserves in deze nota verder buiten beschouwing. Indien een bezitting voor meer dan de boekwaarde wordt verkocht, is sprake van een zogenaamde boekwinst.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor onvermijdbare toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang nog niet exact bekend zijn. Op grond van de Waterschapswet worden voorzieningen gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar welke omvang wel redelijkerwijs kan worden ingeschat;
- op balansdatum bestaande risico's met betrekking tot bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs ingeschat kan worden;
- kosten die in een volgend jaar gemaakt zullen worden, indien het kosten betreft die hun oorsprong vinden in het lopende of voorgaande jaar en indien de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren.

Het gaat bij voorzieningen om min of meer onzekere verplichtingen, die te zijner tijd schulden kunnen worden. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen die samenhangen met een onregelmatige spreiding van de kosten over de diverse jaren, zoals bijvoorbeeld de kosten van groot onderhoud.

Verder kunnen voorzieningen een schatting betreffen van de lasten die voortvloeien uit de bedrijfsvoering, zoals bijvoorbeeld een reorganisatie.

Voor de gevolgen van toekomstige gebeurtenissen, die niet in causaal verband staan tot de huidige bedrijfssituatie, kunnen geen voorzieningen worden gevormd.

Voorzieningen moeten naar beste schatting dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Als onderbouwing van de voorzieningen wordt gebruik gemaakt van beheerplannen. De onderbouwing, de planning van de uitgaven en de voeding van de voorzieningen zijn in de beheerplannen samengevat en in de tijd uitgezet. Periodiek worden beheerplannen geëvalueerd en dienovereenkomstig, indien noodzakelijk, bijgesteld. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt de benodigde omvang van de voorzieningen bepaald en worden de toekomstige dotaties herijkt.

2.5 *Functies reserves en voorzieningen*

De reserves en voorzieningen hebben de volgende functies: bufferfunctie, bestedingsfunctie, financieringsfunctie en inkomensfunctie.

Bufferfunctie

De algemene reserve is vooral bedoeld om als buffer bij onvoorziene omstandigheden te kunnen worden ingezet. Dit geldt in principe ook voor bestemmingsreserves, die met een risicomotief zijn gevormd. In de praktijk wordt een norm gehanteerd voor het aanhouden van een minimaal niveau aan reserves.

In hoofdstuk 4 en 5 in deze nota wordt dit per reserve en voorziening aangegeven.

Bestedingsfunctie

De bestemmingsreserves en voorzieningen zijn, al dan niet (wettelijk) verplicht, in het leven geroepen om te kunnen worden besteed aan een van tevoren door het Algemeen Bestuur bepaald doel.

Financieringsfunctie

De financiering van investeringsuitgaven kan enerzijds geschieden door het gebruiken van de reserves en voorzieningen als financieringsmiddel (interne financiering) of anderzijds door het aantrekken van vaste geldleningen (externe financiering). Bij de inzet van reserves en voorzieningen als financieringsbron, hoeft voor dat deel geen beroep te worden gedaan op de geld- en kapitaalmarkt.

Inkomensfunctie

Als het waterschapsbedrijf de activa met eigen vermogen financiert, hoeft het waterschapsbedrijf geen lening af te sluiten. Hierdoor is sprake van bespaarde rente. Waterschapsbedrijf Limburg rekent geen rente toe aan het eigen vermogen. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de bespaarde rente.

Minimum en maximumposities reserves en voorzieningen

Algemene reserves

Op basis van de functie van de algemene reserves moet een dergelijke reserve minimaal de geïntariseerde risico's kunnen opvangen (het zogenaamde weerstandsvermogen). De bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is geregeld in de 'Kadernota Risicomanagement Waterschapsbedrijf Limburg' (Algemeen Bestuur van 7-12-2011). Voor de algemene reserves geldt geen maximumniveau.

Bestemmingsreserves

Het doel en de hoogte van de bestemmingsreserves is gebaseerd op een bestuurlijk besluit. Wanneer de maximale omvang van de bestemmingsreserve is bereikt, blijven verdere toevoegingen achterwege.

Voorzieningen

De voorzieningen moeten dekkend zijn voor de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld (niet meer en niet minder). De verplichtingen zijn gebaseerd op actuele beheersplannen (op het gebied van onderhoud) en actuele geïntariseerde verplichtingen (personeel en overig).

3 BELEID TEN AANZIEN VAN RESERVES

3.1 Algemeen

Bevoegdheid

Het Algemeen Bestuur is bevoegd tot het instellen van, het opheffen van en het toevoegen en onttrekken van middelen aan reserves. Het Algemeen Bestuur kan besluiten een reserve een andere bestemming te geven dan deze oorspronkelijk had. Volgens het Waterschapsbesluit dient het waterschapsbedrijf voor iedere reserve bestuurlijk vastgesteld beleid te hebben.

Algemeen

Reserves worden gevormd door bestemming van het exploitatieresultaat over enig jaar. Eenmaal per jaar wordt door het Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening beoordeeld of:

- nieuwe reserves wenselijk zijn en zo ja, met welk doel en welke omvang;
- bestaande reserves nog gewenst zijn en of de omvang nog wel passend is.

In relatie tot investeringen kunnen slechts bestemmingsreserves worden opgebouwd om de afschrijvingslasten van toekomstige investeringsuitgaven te dekken. Het is niet toegestaan ontvangen investeringssubsidies aan een bestemmingsreserve te doteren.

3.2 Algemene reserves

De algemene reserves hebben geen specifieke bestemming en dienen vooral om eventueel toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen. Waterschapsbedrijf Limburg kent op dit moment de volgende algemene reserve:

- Algemene reserve weerstandsvermogen zuiveringsbeheer;

Op dit moment dient de aangehouden algemene reserve voor het kunnen opvangen van de geïnventariseerde risico's (weerstandsvermogen), zoals deze in het rapport over de risico-inventarisatie is berekend.

3.3 Egalisatiereserves (nvt voor WBL)

Niet van toepassing voor WBL.

3.4 Overige bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een door het algemeen bestuur geormerkte reserve. Per reserve wordt aangegeven het doel (= de bestemming), een toelichting en de maximale omvang.

Bestemmingsreserves dienen zoveel mogelijk beperkt te blijven tot concreet en binnen afzienbare tijd te realiseren bestemmingen (= doel) met per reserve een van tevoren afgesproken maximale omvang. Zodra de maximale omvang van een bestemmingsreserve is bereikt, dienen toevoegingen achterwege te blijven. Nadat de bestemming (het doel) is gerealiseerd, wordt de reserve opgeheven en een eventueel restant opnieuw bestemd. In de praktijk zal dit gebeuren bij de resultaatsbestemming behorende bij de jaarrekening.

4 BELEID TEN AANZIEN VAN VOORZIENINGEN

4.1 Algemeen

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het instellen van een voorziening ligt bij het Algemeen Bestuur. Om deze reden moet het waterschapsbedrijf voor iedere voorziening bestuurlijk vastgesteld beleid hebben. Afgezien van de in het Waterschapsbesluit genoemde (verplichte) voorzieningen, is het streven het aantal voorzieningen te beperken.

Jaarlijks moet het bij elke voorziening behorende beheerplan worden herijkt om te kunnen beoordelen of de omvang van de getroffen voorziening nog voldoende is voor de dekking van de achterliggende verplichting. De ambtelijke beheerder van de voorziening is belast met de beoordeling en het eventueel doen van een voorstel over bijstelling van het saldo van de voorziening.

Dotaties en onttrekkingen

De besteding van een voorziening is alleen mogelijk voor het aangegeven doel van de voorziening. De voorziening wordt in het jaar van de instelling van deze voorziening ten laste van de exploitatie gevormd. De jaarlijkse stortingen in een voorziening worden eveneens ten laste van de exploitatie gebracht. Tenminste eenmaal per jaar moet worden vastgesteld of de omvang van de voorziening in overeenstemming is met de achterliggende kostenraming, verplichting, het verlies of risico. Wanneer een voorziening ontoereikend blijkt te zijn, moet de voorziening ten laste van de exploitatie op peil worden gebracht. Wanneer een voorziening te hoog is ten opzichte van de benodigde omvang, moet het verschil vrijvallen ten gunste van de exploitatie.

4.2 Indeling voorzieningen

In de begroting 2021 van Waterschapsbedrijf Limburg is nog geen voorziening onderkend. Het vormen van een onderhoudsvoorziening gekoppeld aan assetmanagement is in voorbereiding.

5 RENTE RESERVES EN VOORZIENINGEN

Waterschapsbedrijf Limburg hanteert voor de toerekening van rente het principe van totaalfinanciering. Dit betekent dat niet voor iedere investering een aparte geldlening wordt aangetrokken maar dat het geheel van alle investeringen wordt gefinancierd door middel van de inzet van reserves en voorzieningen en opgenomen geldleningen.

Waterschapsbedrijf Limburg berekent geen rente over de reserves en voorzieningen. Dit rentevoordeel wordt verwerkt in het renteresultaat en komt tot uitdrukking in een lagere toegerekende rente over de boekwaarde van activa. Feitelijk worden hiermee de exploitatielasten verlaagd en wordt de 'bespaarde rente' ingezet als een structureel dekkingsmiddel. Dit structurele dekkingsmiddel hangt natuurlijk samen met het ter beschikking hebben van eigen vermogen en/of voorzieningen.

Waterschapsbedrijf Limburg bepaalt bij het vaststellen van de meerjarenraming/ begroting de liquiditeitsbehoefte op basis van meerjarige uitgavenplanning van investeringen en exploitatie, afgezet tegen de reeds aangegane geldleningen. De additionele rentekosten worden berekend door de openstaande liquiditeitsbehoefte af te zetten tegen de verwachte renteontwikkeling is de periode van de meerjarenraming.

De werkelijke rentekosten betreffen voor Waterschapsbedrijf Limburg alleen de betaalde rente over de aangetrokken langlopende geldleningen, het rekeningcourant krediet en de aangetrokken kasgeldleningen.

Het verschil tussen de werkelijke rentekosten en de begrote rentekosten is het zogenaamde renteresultaat. Het verschil tussen de berekende rente in de begroting en de werkelijke rente in de jaarrekening, wordt verdisconteerd in het jaarlijks rekeningresultaat.

6 SLOTBEPALING

Deze Beleidsnota 2018: Reserves en Voorzieningen is in werking getreden per 1-1-2018 en per 16-12-2020 geactualiseerd bij vaststelling door het Algemeen Bestuur.

Deze beleidsnota kan worden aangehaald als:

'Beleidsnota 2018: Reserves en Voorzieningen - Waterschapsbedrijf Limburg'.

De geactualiseerde versie aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 16 december 2020.

=====###=====